

Kraków, 7 października 2024 r.

prof. dr hab. inż. arch. Agata Zachariasz
Katedra Architektury Krajobrazu
Wydział Architektury, Politechnika Krakowska
31-155 Kraków, ul. Warszawska 24

RECENZJA

rozprawy doktorskiej Pani Mgr Ewy Mackiewicz

pt. **Zastosowanie rozwiązań prośrodowiskowych i nowych technologii ekologicznych w adaptacji obiektów objętych ochroną konserwatorską na przykładzie zabytkowego zespołu parkowo-pałacowego w Rzuchowie,**

napisanej pod kierunkiem promotora Pani dr hab. inż. arch. Urszuli Mygi-Piątek, prof. UŚ i opiekuna pomocniczego Pana Janusz Gładysza

Praca doktorska wykonana jest w ramach programu „Doktorat wdrożeniowy” realizowanego ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki

1. Podstawa opracowania recenzji:

- Uchwała nr 47/2024 Rady Naukowej Instytutu Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 12 lipca 2024 (WNP/BEOI.0003.22.2024) oraz zlecenie WNP/BEOI.411.10.2024 z dnia 16 lipca 2024 r. – Dyrektora Instytutu Nauk o Ziemi Wydziału Nauk Przyrodniczych Pani Prof. dr hab. Ewy Łupikasza. Dokumentację otrzymano 5 sierpnia 2024 r.
- Egzemplarz pracy doktorskiej. Obszerna, bogato ilustrowana praca doktorska liczy 227 stron. Składa się z czterech zasadniczych części numerowanych cyframi rzymskimi: I. Wprowadzenie; II. Teoretyczne podstawy zrównoważonej rewaloryzacji zabytków; III. Badania studialne i empiryczne; IV. Część wdrożeniowa oraz V Podsumowania. Pracę zamykają, nie objęte numeracją, abstrakt, literatura z wyodrębnionymi działami oraz spisy fotografii, rycin i tabel.
- Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 roku (Dz.U. z 2023 r. poz. 742 z późniejszymi zmianami).

2. Wybór tematu i przyjęte przez Autorkę założenia

Przedmiotem rozważań pracy doktorskiej Pani Ewy Mackiewicz, przygotowanej w programie „Doktorat wdrożeniowy”, są rozwiązania prośrodowiskowe i nowe technologie ekologiczne

stosowane w adaptacji obiektów objętych ochroną konserwatorską. Wdrożenie omówiono na przykładzie zabytkowego zespołu parkowo-pałacowego w Rzuchowie.

Problematyka podjęta w dysertacji bez wątpienia zasługuje na zbadanie, zwłaszcza w sytuacji postępujących zmian klimatycznych i ogromnego rozwoju technik i technologii budowlanych służących poprawie warunków zniszczonych i rewaloryzowanych obiektów zabytkowych (w tym przypadku założeń rezydencjonalnych), także w zakresie energii odnawialnej, jak i rozwiązań bazujących na przyrodzie. Wynika to też z toczących się w środowisku konserwatorskim dyskusji, na temat dopuszczalnych ingerencji w zabytkowy obiekt i kwestii naruszania struktury zabytku i autentyczności obiektów. Obszerne uzasadnienia Autorki, pokazuje, że podjęcie tematu jest słuszne i uzasadnione, a kompleksowe badanie tych zagadnień jest celowe zwłaszcza w obliczu dynamiki zmian zachodzących w technikach i technologiach. Temat jest oryginalny, a dysertacja potwierdza zasadność prowadzonych badań. W pracy podjęto też m.in. takie kwestie m.in. jak pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych i zagrożeń jakie niesie dla obiektów zabytkowych ten rodzaj infrastruktury. Poruszono także wdrażanie błękitno-zielonej infrastruktury.

Zespoły pałacowe i dworskie wraz z otaczającym je krajobrazem są cennym elementem dziedzictwa kulturowego, obecnie niestety w dużym stopniu utraconym. Obiekty takie to wielkoskalowe kompozycje przestrzenne. Założenie dworskie czy pałacowe to termin określający zespół wzajemnie powiązanych elementów, na które składają się: dwór czy pałac wraz z drogą dojazdową do nich, z ozdobnym ogrodem czy parkiem, a także inne obiekty mieszkalne (np. oficyny, czworaki), część gospodarcza często związana ze stawami, ogrody użytkowe (m.in. warzywnik, ogród ziołowy, sad, pasieka), ogrodzenie z bramą i najbliższe otoczenie. Krajobraz związany z rezydencją wpisany jest w strukturę agrarną, w rozłóg pól, a dwór czy pałac zwykle były, obok kościoła, drugą znaczącą dominantą wsi. Rezydencje dają się zauważyć w panoramach, część przez korony drzew prześwituje w widoku z drogi. Dzisiaj często zespoły te z uwagi na starodrzew to mocno eksponowane obiekty, chętnie sytuowane na skarpie nadrzecznej.

Praca doktorska jest aktualna i z uwagi na delikatną materię zabytku niełatwa. Autorka podejmuje kwestie kompleksowo, rozważa pełen wachlarz możliwości, dysertacja staje swoistym kompendium dla specjalistów i osób zaangażowanych w procedury rewaloryzacji zabytków. W pracy widoczne jest też ogromne zaangażowanie w proces rewaloryzacji zespołu pałacowo-parkowego w Rzuchowie, które dało Autorce pasję naukową do badania możliwości i zakresu dopuszczalnego działań, bo to co zapisane w Ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami czyli „zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków” jest wielokrotnie przez Doktorantkę podkreślane. W mniemaniu recenzentki każda rezydencja z ogrodem wymaga odrębnych studiów i określenia chłonności obiektu na proponowane zmiany.

Rozważany typ zabytków jakim są rezydencje (dwory i pałace), jest najliczniej reprezentowany według wykazów obiektów rejestrowych w Polsce. Zespoły pałacowe i dworskie zwykle stoją przed zmianą funkcji, a właściciele nie mają już majątków rolnych by utrzymać posiadłość. Rosnąca świadomość zmian klimatycznych i wzrost znaczenia walorów

funkcjonalno-ekonomicznych wywołują dyskusje dotyczącą implementacji w zabytkach nowoczesnych technologii prośrodowiskowych oraz działań optymalizujących ich efektywność energetyczną i ekonomiczną. Wydawane zalecenia np. dotyczące czystej energii (https://konserwator.nid.pl/media/procedure_standard/fotowoltaika-15-maj-2023-v-czysta-2.pdf) pokazują narastanie problemu i potwierdzają potrzebę podejmowania takich prac jak dysertacja.

Dobór tematu jest trafny, a podjęte zagadnienia bardzo ważne dla tożsamości miejsc, dla środowiska, także z uwagi na okalające rezydencje tereny zieleni powiązane zwykle z otwartym krajobrazem niejednokrotnie stanowiące ostoje bioróżnorodności. Szczególnie w sytuacji kiedy tego rodzaju zespoły dworskie i pałacowe są zaniedbywane, niszczone, popadają w ruinę. Praca ma, co należy podkreślić, charakter interdyscyplinarny i to też stanowi o jej dużej wartości.

3. Omówienie treści pracy

Część I dysertacji, wprowadzająca zatytułowana jest „Wprowadzenie” składa się z sześciu rozdziałów. Kolejno omówiono i zaprezentowano w nim następujące kwestie: problematyka rewaloryzowanych zabytków, problem badawczy i wdrożeniowy, przedmiot badań i teza badawcza, zadania i cele pracy, zakres opracowania oraz zasięg terytorialny, metodyka i źródła danych.

Teza pracy sformułowana jest prawidłowo „opracowanie i wdrożenie modelu jako wzorca zarządzania rewaloryzacją w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju jest czynnikiem wspierającym ochronę dziedzictwa kulturowego”. Słuszne jest stwierdzenie Autorki „Istnieje zatem obiektywna potrzeba działań wdrożeniowych usprawniających dotychczasowy sposób zarządzania tak wyodrębnionym dziedzictwem kulturowym. Tym samym istnieje przestrzeń do interdyscyplinarnych badań w zakresie możliwości zastosowania innowacyjnych technologii i rozwiązań prośrodowiskowych w obiektach zabytkowych. Rewaloryzacja zabytków realizowana poprzez pryzmat nauk o Ziemi i środowisku pozwala obok rezultatów kulturowych, generować dodatkowe, wymierne efekty ekologiczne.” Takie przedstawienie badań wyraźnie pokazuje ukierunkowanie pracy, która zawiera się w dziedzinach: nauk inżyniersko-technicznych (dyscyplina architektura i urbanistyka) oraz dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych dyscyplinach (nauk o Ziemi i środowisku).

Część II zatytułowana „Teoretyczne podstawy zrównoważonej rewaloryzacji zabytków” zawiera pięć rozdziałów.

Pierwszy, numer 7, zatytułowany jest „Aspekty prawne ochrony zabytków”. W nim analizowano: międzynarodowe prawo ochrony zabytków, polskie prawo w tym zakresie, planowanie przestrzenne i ochrona krajobrazu, rewitalizacja oraz polityka klimatyczna

Kolejny rozdział 8 pt. „Zarządzanie dziedzictwem w kontekście zmian klimatu”, w którym omówiono Strategię 21 – europejską strategię na rzecz dziedzictwa kulturowego na XXI wiek, ocenę oddziaływania na dziedzictwo (Heritage Impact Assessment), mitygację zmian klimatu w budynkach historycznych w działaniach innowacyjnych i adaptacyjnych oraz

uwarunkowania prawne implementacji rozwiązań prośrodowiskowych w zabytkach architektury w Polsce.

W rozdziale 9 zaprezentowano „Procedury prowadzenia inwestycji w obiektach objętych ochroną konserwatorską” tu w dwóch podrozdziałach omówiono: pozwolenie konserwatorskie i ścieżki formalne procesu inwestycyjnego.

10 rozdział dotyczy „Zrównoważonej rewaloryzacji” w ujęciu: budynki historyczne jako zasób nieodnawialny – gospodarka o obiegu zamkniętym a ochrona dziedzictwa, wartość użytkowa obiektów zabytkowych, źródła definicji zrównoważonej rewaloryzacji, a zamyka tą część podrozdział dotyczący filary zrównoważonego rozwoju a ochrona dziedzictwa.

Rozdział 11 ma tytuł „Rozwiązania prośrodowiskowe możliwe do implementacji w obiektach zabytkowych” – termomodernizacja, termomodernizacja zabytków, rozwiązania energetyczne, rozwiązania oparte na przyrodzie (Nature Based Solution NbS).

Część III zatytułowana „Badania studialne i empiryczne” składa się z czterech rozdziałów.

Rozdział 12 badania kontekstowe – ankieta badawcza w układzie 12.1 cele ankiety badawczej, 12.2. opis postępowania badawczego, 12.3. wyniki.

Rozdział 13 to podrozdziały – badania archiwalne miejsca wdrożenia czyli zespołu rzuchowskiego, następnie uwarunkowania historyczne i rozwój Rzuchowa, a zamyka ten rozdział – historia pałacu.

Rozdział 14 dotyczy badań geofizycznych zaprezentowanych w układzie: przesłanki i cel badań, metody, a kończą go wyniki.

Rozdział 15 Doktorantka prezentuje badania uwarunkowań klimatycznych, gdzie w układzie analogicznym jak powyżej, w rozdziale 14, zaprezentowano przesłanki i cel badań, metody oraz wyniki.

Część IV prezentuje problematykę wdrożeniową. Składa się na nią też cztery rozdziały.

Rozdział 16 to charakterystyka miejsca wdrożenia, w którym w podrozdziałach omówiono kolejno położenie oraz ogólnogeograficzną charakterystykę Rzuchowa, następnie walory architektoniczno-techniczne pałacu, dotychczas przeprowadzone prace remontowe i renowacyjne. Rozdział zamyka prezentacja walorów krajobrazowych i przyrodniczych parku.

Rozdział 17 to kwestie potencjalnej rewitalizacji

Rozdział 18 czyli optymalne rozwiązania prośrodowiskowe dla pałacu w Rzuchowie, w ujęciu 18.1. wartość użytkowa pałacu – potrzeby i wyzwania; 18.2. pierwotne rozwiązania wpływające na efektywność energetyczną pałacu; 18.3. zastosowane współcześnie rozwiązania wpływające na efektywność energetyczną pałacu; 18.4. projektowany system energetyczny; 18.5. błękitno-zielona infrastruktura.

Rozdział 19 Zarządzanie projektem zrównoważonej rewaloryzacji zabytku, w którym Autorka dokonuje rekapitulacji.

4.Struktura pracy i jej ocena

Dysertacja Mgr Ewy Mackiewicz stanowi dobrze skonstruowany wywód naukowy. Praca zawiera część teoretyczną i wdrożeniową. Autorka przedstawia problem badawczy w czterech zasadniczych częściach, w dziewiętnastu rozdziałach o prawidłowej strukturze. Zgodnie z metodyką postępowania Autorka przeprowadziła rozległe badania literatury i źródeł, metod badawczych wspomagających ochronę zabytków, dostosowanych do poszczególnych działań innowacyjnych i adaptacyjnych. Temat w takim ujęciu, szczególnie w odniesieniu do

Rzuchowa jest nowy i oryginalny. W takim zakresie dotychczas badań nie prowadzono. Jest interesujący i inspirujący dla innych badaczy, replikowalny.

Brak jest w pracy streszczenia w języku angielskim, które wymagane jest ustawą.

5. Ocena poprawności językowej i stylistycznej

Praca napisana jest dobrym językiem. Składa się na nią 227 stron, na których omawiane są specjalistyczne metody badawcze. Autorka używa prawidłowej terminologii, trudne kwestie przedstawia jasno, dobrze opisuje i charakteryzuje problematykę różnych specjalności, wykorzystywanych w badaniu i ocenie stanu zabytków. Należy pokreślić dobre opracowanie edytorskie, bardzo obszerny i dobry, kompletny dobór ilustracji włączonych w tekst i oznaczonych w tekście odwołaniami.

Drobna uwaga dotyczy schematów – czasem niewielka czcionka i ciemne tło utrudniają ich odczytanie (np. s. 12). Przy tej objętości trudno uniknąć też błędów, zdarzają się literówki i błędy (przykładowo zbytki zamiast zabytki).

Autorka zauważa, iż brak jest elektronicznego rejestru zabytków dla całego kraju, co nie jest prawdą (s. 27). Na stronie Narodowego Instytutu Dziedzictwa od wielu lat rejestr jest zamieszczony, a w okresie ostatnim uzupełniono go, w zakładce zabytek, dane o białe karty zabytków i ewidencje zabytkowych ogrodów.

Uwagi o charakterze redakcyjnym, np. niepotrzebne jest podwójne oznaczenie kursywy, czyli zarówno pochylenie tekstu, jak i cudzysłów, (np. s. 32, s. 37 i wiele innych); pojawiające się w tekście odwołania do ilustracji wraz z tytułem pisane są inną czcionką, co powoduje, że wygląda to błąd.

Zakładam, że praca doktorska będzie przygotowywana do druku i wtedy tekst zostanie ponownie przejrzany, poddany korekcie językowej i redakcyjnej, usunięte zostaną błędy i niedopatrzenia.

6. Bibliografia

Autorka pokazała doskonałą znajomość literatury przedmiotu i źródeł, polskiej i zagranicznej. Bibliografia jest bardzo obszerna. Opracowano ją w podziale na publikacje, dokumenty prawne, dokumenty strategiczne, dokumenty fundacji, archiwalia, źródła internetowe oraz prezentacje. Podział dostosowano do specyfiki pracy.

Uwagi do bibliografii – dział publikacje – niekonsekwentnie podawane są strony w artykułach – z czasopism i artykułach w monografiach, są lub ich nie ma. W monografiach nie wszędzie są podawane wydawnictwa. Jest też grupa pozycji, która nie była publikowana (np. opracowania NID (np. R. Marcinek Z. Myczkowski, A. Siwek (2020) *Założenia dotyczące standaryzacji postępowań konserwatorskich, w tym pozwoleń na instalacje fotowoltaiczne w obiektach zabytkowych, w otoczeniu zabytku i w obszarach chronionych* i powinno być oznaczone – na prawach maszynopisu, lub miejsce przechowywania dokumentacji. Są też takie pozycje jak; *Standardy termomodernizacji obiektów zabytkowych*, 2020 (s. 209), o niepełnym czy niejasnym zapisie bibliograficznym.

7. Uwagi do dyskusji

Drobna uwaga do tytułu – zespoły nazywane są od obiektu rezydencjonalnego czyli dworsko-parkowe czy pałacowo-parkowe, tak w tytule w moim mniemaniu powinno to brzmieć. Determinantą rozwoju zwykle jest rezydencja.

W części dedykowanej terminologii dotyczącej postępowania z zabytkowymi zespołami przywołano szereg pojęć niezwiązanych z Ustawą o ochronie zabytków i opiece and zabytkami (2003), m.in. rewaloryzacja, rewitalizacja, modernizacja, adaptacja. Słusznie, ale w części wstępnej powinno się też pojawić odniesienie do dokumentów doktrynalnych formułujących zakres postępowania w zabytkowych obiektach – chodzi o pojęcia ochrona, konserwacja i zakres działań z tym związany.

W pracy przyjęto definicję krajobrazu kulturowego za U. Mygą-Piątek. Warto odwołać się też do definicji ustawowej, w której sformułowano „krajobraz kulturowy jako postrzegana przez ludzi przestrzeń, zawierająca elementy przyrodnicze i wytwory cywilizacji, historycznie ukształtowana w wyniku działania czynników naturalnych i działalności człowieka” (Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, 2003 z późn. zmianami). Definicje ustawowe mają znaczenie dla pracy, gdyż pozostają w obiegu prawnym, co sytuacjach konfliktowych ma znaczenie.

W części dotyczącej rozwiązań termomodernizacyjnych i klimatu wewnątrz budynku. W parku jest wysoki drzewostan, a pojedyncze drzewa czy grupy częściowo zacieniają rezydencję. To zmienia warunki we wnętrzach pałacu (fot. 153 i 153), daje efekt zacienienia budynku. W treści pracy na ten aspekt nie zwrócono uwagi.

Autorka, co dla mnie ważne, dostrzega istnienie parku czy ogrodu wokół założeń rezydencjonalnych. Nie zauważa jednak, że te układy są komponowane i stanowią integralną część założenia, podkreślającą architekturę. (nie wystarczy tak jak podano w Tabeli 1. Dane wtórne s. 14, tylko opracować inwentaryzację drzewostanu i gospodarkę drzewostanem). Rozplanowanie ogrodu czy parku wynika z czasu powstania zespołu, upodobań właścicieli i zdolności projektanta – reprezentuje określone cechy przestrzeni, styl, układ i formy zieleni. W przypadku przygotowywania projektów zieleni w obszarach objętych ochroną zabytków istotny jest tok postępowania konserwatorskiego. Obejmuje on tryb wynikający z przepisów prawa i metodyki wypracowanej przez specjalistów. Podobnie jak zaprezentowano to dla pałacu, także i tu należy zbadać i przeprowadzić:

- badania archiwalne, badania ikonografii, kartografii, historycznych planów, źródeł publikowanych i niepublikowanych w celu ustalenia historii obiektu i jego przekształceń;
- stan prawny obiektu, ważne jest rozpoznanie własnościowe w odniesieniu do historycznych granic i kompozycji, uwzględniające także powiązania widokowe, sprawdzenie zakresu wpisu do rejestru, mpzp; tu w grę wchodzi też krajobrazowe otoczenie i m.in. tereny stawów;
- inwentaryzacja roślinności (wraz ze stratygrafią gatunkową, wiekową czy analizą najcenniejszych egzemplarzy), inwentaryzacja stanu istniejącego wszystkich elementów zlokalizowanych na terenie;

- badania archeologiczne, jeżeli trzeba;
- określenie faz rozwoju kompozycji ogrodowej, wskazanie fazy najbardziej reprezentatywnej i cech unikatowych dzieła sztuki ogrodowej oraz, jeśli trzeba, pokazanie proveniencji i wskazanie dzieł o podobnych cechach (opracowanie na podstawie studiów historycznych, badań terenowych i analizy inwentaryzacji zieleni);
- wytyczne konserwatorskie i projektowe;
- projekt gospodarki zielenią, wskazanie drzew do pielęgnacji i do wycięcia (można wprowadzić etapowanie), należy podać powody określonych działań (stan zdrowotny, stan zachowania poszczególnych gatunków, także w odniesieniu do zmian klimatu);
- projekt rekonstrukcji, rewaloryzacji (koncepcja, następnie projekty wykonawcze), na każdym etapie procesu projektowego niezbędne są uzgodnienia konserwatorskie.

W projekcie parku pojawiają się kolejne kwestie związane z udostępnianiem historycznego ogrodu rezydencjonalnego szerszej publiczności i to też jest zmiana. Pierwotnie obiekt użytkowany był głównie jako siedziba rodzinna. Nawet wprowadzenie większej liczby ławek dla zwiedzających zmienia jego obraz historyczny. Jeśli ogród rezydencjonalny jest popularny, to ma znacznie więcej użytkowników, wówczas trzeba projektować szersze ścieżki (czasem powstaje też problem rodzaju nawierzchni) lub limitowanie liczby wejść na teren. Kolejny aspekt związany z udostępnianiem to m.in. parkingi, strefa wejściowa – np. punkt sprzedaży biletów czy pawilon informacyjny, lub też lokalizacja śmietników, stacji trafo, skrzynek elektrycznych itd. Rozwiązania zastosowane w projekcie parku mogą wspierać NbS, np. ogrody deszczowe, co w obiekcie naturalistycznym, o powierzchni ok. 3,8 wydaje się możliwe.

Kwestie poddane dyskusji pokazują też dalszy potencjał do badań współczesnych kwestii związanych z rewaloryzacjami i potwierdzają słuszność ich prowadzonych.

8. Podsumowanie

Problematyka badań, w takim ujęciu jak zaprezentowała ją w dysertacji Pani Mgr Ewa Mackiewicz, nie był nigdy podejmowana. Oryginalność pracy polega na pełnym zestawieniu źródeł, ich interpretacji dla pokazaniu możliwości szerokich i interdyscyplinarnych badań dla wprowadzania rozwiązań prośrodowiskowych w obiektach zabytkowych. Zastosowano z bardzo dobrym skutkiem odpowiednie metody badawcze, co świadczy o zdolnościach analitycznych i skrupulatności badawczej.

Rozprawa potwierdza dużą wiedzę teoretyczną Pani Mgr Ewy Mackiewicz. Stanowi dowód zaangażowania Doktorantki w prezentowaną tematykę. Dowodzi bardzo dobrego opanowania przez Nią warsztatu naukowego oraz umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Praca jest oryginalnym i samodzielnym wkładem Mgr Ewy Mackiewicz w poszerzenie wiedzy problematykę konserwatorską dotyczących zabytkowych założeń pałacowo-parkowych i kompleksowych badań nad zabytkiem. Dysertacja może również stanowić inspirację dla dalszych tego typu badań dotyczących kwestii podjętych w pracy.

Wskazane, w bardzo obszernej pracy, uchybienia czy podjęte polemiki, nie podważają jej dużych walorów naukowych i aplikacyjnych.

Podsumowując ocenę stwierdzam iż Pani mgr Ewa Mackiewicz podejmuje w dysertacji pod tytułem: „Zastosowanie rozwiązań prośrodowiskowych i nowych technologii ekologicznych w adaptacji obiektów objętych ochroną konserwatorską na przykładzie zabytkowego zespołu parkowo- pałacowego w Rzuchowie” – temat bardzo na czasie, który ma perspektywy rozwoju. Dla różnych typów zabytków można rozważać różne rozwiązania, nie naruszające zabytkowej struktury. Dociekania naukowe oparte są na krytycznej analizie literatury, aktów prawnych, zaleceń służb konserwatorskich, konkretnych działaniach w obiekcie zabytkowym (wdrożeniach poszczególnych metod badawczych i ocenie ich przydatności), udokumentowanych opisowo w dokumentacji fotograficznej, w autorskich grafach pokazujących modele pracy, zestawczych tabelach ilustrujących procesy badawcze i wskazaniach do prowadzenia badań. Oceniam pozytywnie konstrukcję pracy, logikę wyводу naukowego i sposób prezentacji badań umożliwiające ocenę i zweryfikowanie tezy.

Powołując się na art. 187. Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 roku, mówiący, że: „1. Rozprawa doktorska prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w dyscyplinie albo dyscyplinach oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej lub artystycznej. 2. Przedmiotem rozprawy doktorskiej jest oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, oryginalne rozwiązanie w zakresie zastosowania wyników własnych badań naukowych w sferze gospodarczej lub społecznej albo oryginalne dokonanie artystyczne,” uważam, że recenzowana praca Pani Pani Mgr Ewy Mackiewicz spełnia w całości wyżej wymienione ustawowe wymagania.

Praca pod tytułem: „Zastosowanie rozwiązań prośrodowiskowych i nowych technologii ekologicznych w adaptacji obiektów objętych ochroną konserwatorską na przykładzie zabytkowego zespołu parkowo-pałacowego w Rzuchowie” w pełni odpowiada warunkom stawianym rozprawom doktorskim, a jej Autorka może być dopuszczona do publicznej obrony.

